

Prima instanță: Jud. Centru, mun. Chișinău, Gh. Stratulat
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
N. Budăi, V. Efros, I.Muruianu

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Ala Cobăneanu

judecătorii:

Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Radvan Nadejda,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Codreanu Dumitru în interesele lui Radvan Nadejda, menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Radvan Nadejda către Casa Națională de Asigurării Sociale, intervenient accesoriu Bîrsan Veaceslav și Inspekția Muncii privind anularea deciziei, obligarea la stabilirea și achitarea pensiei de urmaș în favoarea soției și a copiilor minori, obligarea la stabilirea și achitarea indemnizației unice și repararea prejudiciului moral.

c o n s t a t ă :

La data de 01.06.2015, Radvan Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurării Sociale, intervenient accesoriu Bîrsan Veaceslav privind anularea deciziei nr.R-758/15 din 22.05.2015, obligarea pârâtului de a stabili achita pensia de urmaș în favoarea soției Radvan Nadejda a copiilor Radvan Daniil, Radvan Maria, Radvan Gabriela ai decedatului Radvan Petru, obligarea pârâtului la stabilirea și plata indemnizației unice pentru deces în urma

accidentului de muncă pentru 3 copii în mărime de 12 salarii medii pe economie pentru anul 2013 - 46200 lei, pentru soție în mărime de 11550 lei, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 19.02.2011 s-a căsătorit cu Radvan Petru, din care au 3 copii minori comuni.

Menționează că, Radvan Petru presta servicii de taxi, fiind în raporturi de muncă cu angajatorul său Bîrsan Veaceslav.

Precizează că, la data de 08.04.2014 a fost invitata de Politie unde i s-a comunicat că, Radvan Petru a fost ucis de către niște persoane necunoscute.

Explică că, Rădvan Petru deținea calitatea de Persoană asigurată social, fiind angajat al lui Bîrsan Veaceslav, motiv pentru este în drept să beneficieze de pensia unică de urmaș pentru deces.

Afirmă că, la data de 07 aprilie 2015 s-a adresat repetat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani cu o cerere de a i se stabili două drepturi sociale și anume pensia de urmaș pentru Radvan Nadejda și pentru cei 3 copii minori ai soțului său decedat, precum și indemnizația unică pentru decesul soțului în accident de muncă.

Relatează că, la data de 10 aprilie 15, a primit refuzul de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani la cererea depusă, iar la 22 aprilie 2015 a înaintat cererea prealabilă privind anularea refuzului primit.

Susține că, la data de 22 mai 2015 a fost recepționat răspunsul la cererea prealabilă prin care s-a respins cererea, specificând că consideră răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale neîntemeiat, din motiv că concluziile expuse Contravin constatării stabilite în procesul-verbal nr.32 privind cercetarea accidentului de muncă mortal emis de Inspectoratul de Stat al Muncii din 09 septembrie 2014, conform pct. 8 al căruia vinovat în producerea accidentului de muncă a fost găsit inclusiv și Bîrsan Veaceslav Victor angajator persoană fizică care a admis la muncă pe cetățeanul Rădvan Petru, fără a încheia contractul de muncă și a-l instrui în domeniul securității.

Consideră refuzul CNAS neîntemeiat.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016 a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată (f.d. 80, 91-95).

Ca motiv de respingere a acțiunii instanța de fond a invocat faptul că, calitatea lui Radvan Petru nu cade sub incidența persoanelor asigurate obligatoriu prin efectul legii, stabilite expres în conținutul art. 4 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08.07.1999.

La 19 februarie 2016, Radvan Nadejda a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016 (f. d. 98-105).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 16 iunie 2016 a respins apelul declarat de Radvan Nadejda.

A menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016 (f.d.138- 145).

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că, la momentul survenirii riscului Radvan Petru nu se afla în raporturi de muncă și nu a desfășurat activitate în calitate de asigurat, astfel, ultimul nu cade sub incidența persoanelor asigurate obligatoriu prin efectul legii, stabilite expres în conținutul art. 4 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr.489-XIV din 08.07.1999. Ca urmare, argumentele apelantei nu și-au găsit confirmare, motiv din care a și fost respins apelul și menținută hotărârea instanței de fond.

La 17 august 2016 Radvan Nadejda a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea (f.d. 149-151).

În motivarea cererii de recurs a indicat că, aprecierea instanțelor privind constatarea încălcării dreptului la stabilirea și achitarea pensiei de urmaș în favoarea soției și a copiilor minori, la stabilirea și achitarea îndemnizației unice și repararea prejudiciului moral este subiectivă, deoarece criteriile care stau la baza emiterii acestora trebuie să fie obiective și imparțiale.

Menționează că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, or, poziția instanței este subiectivă și constituie o derogare de la exigențele prescrise din principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor .

Relatează că, instanțele ierarhic inferioare, în respingerea acțiunii, nu își justifică soluția, or, la materialele cauzei a fost anexat procesul verbal nr.32 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, emis de Inspectoratul de Stat al Muncii din 09.09.2014, sunt confirmate și prin rechizitoriul întocmit în cauza penală nr.2014030894 pe faptul omorului Radvan Petru, finalizat cu emiterea sentinței de condamnare a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, menținută de decizia Curții de Apel Chișinău din 14.04.2016.

La 26 august 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință prin care și-a exprimat opinia cu privire la recursul declarat.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Radvan Nadejda în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 16 iunie 2016 la 30.06.2016 (f.d. 146).

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către Radvan Nadejda .

Prin urmare, recursul declarat de Radvan Nadejda la 17 august 2016 este depus în termen.

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Radvan Nadejda, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Potrivit art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice,

respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Radvan Nadejda în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Radvan Nadejda se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul:

Ala Cobăneanu

Judecătorii:

Ion Druță

Nicolae Craiu